

SPSMK_S4f2 SPECIALIZACE: ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH SCHOPNOSTÍ U ŽÁKŮ S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM 2

1. Logopedie, koncepce oboru logopedie, postavení logopedie v systému věd. Spolupráce s ostatními vědními obory. Logoped, logopedický asistent. Systém poskytování logopedické intervence v ČR.
2. Komunikace, charakteristika verbální a nonverbální komunikace. Komunikační proces, průběh komunikačního procesu. Narušená komunikační schopnost, dělení, klasifikace narušené komunikační schopnosti.
3. Současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností, faktory ovlivňující vývoj řeči a jazykových schopností. Jazykové roviny v ontogenezi řeči.
4. Anatomie a fyziologie mluvních orgánů (ústrojí respirační, fonační, artikulační). Inervace orofaciálního svalstva.
5. Fonetika, předmět výzkumu fonetiky, fonetická metodika – základní prvky mluvené řeči, rozdělení hlásek. Hlásky v českém jazyce, fyziologické tvoření samohlásek a souhlásek.
6. Pomůcky a přístroje používané v logopedické praxi.
7. Specifika vývoje řeči dětí s mentálním postižením. Vliv stupně, formy a typu mentálního postižení na vývoj řeči a jazykových schopností.
8. Rozvoj jazykových rovin u žáků s mentálním postižením (rovina foneticko-fonologická: dechová, fonační cvičení, sluchové vnímání a fonemická diferenciacie, motorika mluvních orgánů, postup vyvození hlásek, prozodické faktory řeči, rytmizace; lexikálně-sémantická: pasivní, aktivní slovní zásoba...; morfologicko-syntaktická: gramatická stavba, jazykový cit...; pragmatická: žádost, navázání a udržení rozhovoru, eliminace intruse, souvislé vyjadřování, dramatizace...)
9. Narušený vývoj řeči, různé kategorie narušeného vývoje řeči.
10. Dyslalie – etiologie, projevy, klasifikace. Zásady přístupu při odstraňování dyslalie. Průběh odstranění dyslalie.
11. Poruchy zvuku řeči – huhňavost, palatolalie. Palatolalie – etiologie, symptomatologie, klasifikace. Komplexní intervence poskytovaná jedincům s palatolálií.
12. Orofaciální rozštěpy – etiologie, klasifikace rozštěpových vad obličeje.
13. Balbuties – charakteristika postižení, současné pohledy na etiologii kóktavosti, symptomatologie, klasifikace. Logopedická intervence poskytovaná jedincům s kóktavostí.
14. Tumultus sermonis – etiologie, symptomatologie, logopedická intervence.

15. Diferenciální diagnostika balbuties a tumultus sermonis.
16. Poruchy hlasu – etiologie, projevy, klasifikace. Zásady hlasové hygieny.
17. Neurotické poruchy řeči – etiologie, symptomatologie. Mezioborová spolupráce při poskytované intervenci.
18. Dysartrie – vývojová, získaná. Etiologie, klasifikace. Logopedická intervence poskytovaná jedincům s dysartrií v rámci komplexní péče.
19. Dysfagie – etiologie, projevy, možnosti terapie.
20. Symptomatické poruchy řeči u dětí s poruchami hybnosti, řeč dětí s MO (vývoj řeči, faktory ovlivňující vývoj komunikačních schopností u dětí s MO). Zásady rozvíjení hybnosti a řeči.
21. Symptomatické poruchy řeči u jedinců s mentálním postižením. Specifika logopedické intervence.
22. Symptomatické poruchy řeči u jedinců s těžkým zrakovým postižením. Specifika logopedické intervence u těchto jedinců.
23. Rehabilitační metody využívané v logopedické intervenci u žáků s mentálním postižením (Orofaciální regulační terapie, Vojtova metodika reflexní lokomoce, Synergetická reflexní terapie, Myofunkční terapie, Bobath koncept, Petöho terapie...)
24. Augmentativní a alternativní komunikace – význam, charakteristika, výhody, nevýhody AAK. AAK užívaná u žáků s mentálním postižením.
25. Charakteristika vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Řečová výchova vymezeného v oblasti Jazyková komunikace, který je stanoven RVP ZŠ.

Odborná literatura:

- Bočková, B. (2015). *Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči*. Brno: Masarykova univerzita.
- Bytešníková, I. (2012). *Komunikace dětí předškolního věku*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Bytešníková, I. (2014). *Koncepce rané logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, praxe*. Brno: Masarykova univerzita.
- Bytešníková, I. (2007). *Rozvoj komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku*. Brno: MU.
- Ciccotti, S. (2008) *Rozumíte svému děťátku? Zajímavé psychologické experimenty pro lepší pochopení nejmenších dětí*. Praha: Portál.
- Doherty-Sneddon, G. (2005) *Neverbální komunikace dětí. Jak porozumět dítěti z jeho gest a mimiky*. Praha: Portál.
- Dvořák, J. (1998) *Logopedický slovník*. Žďár nad Sázavou: Edice Logopaedia clinica.
- Hála, B. *Úvod do fonetiky*. (1957) Praha: SPN.
- Hornáková, K., Kapalková, S., Mikulajová, M. (2009) *Jak mluvit s dětmi od narození do tří let*. Praha: Portál, s. r. o..
- Jurkovičová, P., Olejníčková, P., Pastieriková, L., Regec, V. (2010) *Komunikace a lidé s mentálním postižením: metodický materiál*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010.
- Kittel, A. (1999) *Myofunkční terapie*. Praha: Grada Publishing.
- Klenková, J. (1999) *Kapitoly z logopedie II., III*. Brno: Paido, 1999.
- Klenková, J. (2006) *Logopedie*. Praha: Grada Publishing.
- Klenková, J. et al. (2008) *Vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností*. Brno: Paido.
- Klenková, J., Bočková, B., Bytešníková, I. (2012) *Kapitoly pro studenty logopedie*. Brno: Paido.
- Krahulcová, B. (2013) *Dyslalie*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Lechta, V. a kol. (2003) *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Praha: Portál
- Lechta, V. a kol. (2005) *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Praha: Portál.
- Lechta, V. (2002) *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Praha : Portál
- Lechta, V. (2010) *Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole*. Praha: Portál.
- Lejska, M. (2002) *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno, Paido.
- Love, R. J., Wanda, G. W. (2009) *Mozek a řeč: Neurologie nejen pro logopedy*. Praha: Portál.
- Mikulajová, M., Rafajdusová, I. (1993) *Vývinová dysfázia. Špecificky narušený vývin řeči*. Bratislava.
- Neubauer, K. (2011). *Artikulace a fonologické rozlišování hlásek*. Havlíčkův Brod: Tobiáš.
- Ohnesorg, K. (1986) *Fonetika pro logopedy*. Praha.
- Průcha, J. (2011) *Dětská řeč a komunikace. Poznatky vývojové psycholingvistiky*. Praha: Grada Publishing,
- Seidlová Málková G., Smolík, F. (2014). *Diagnostika jazykového vývoje. Diagnostická baterie pro posouzení vývoje jazykových znalostí a dovedností dětí předškolního věku*. Praha: Grada Publishing, a.s..
- Smolík, F., Seidlová Málková, G. (2014) *Vývoj jazykových schopností v předškolním věku*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Štěpán, J., Petráš, P. (1995) *Logopedie v praxi*. Praha: Septima.
- Vitásková, K., Peutelschmiedová, A. (2005). *Logopedie*. Olomouc: Univerzita Palackého